

Besztercebányai

HÉTFŐI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára . . . . . 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:
HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BESZTERCEBÁNYA, FŐ-TÉR. Telefon 108.
Hirdetések díjszabás szerint.

I. évfolyam

1911 október 30

20. szám

IDILLEK

színes, romantikus idillek szövődnek királyi trónok árnyékában. Rózsaszínű, derűs, mosolygó szerelmi regények egy kis szentimentalizmussal, egy kis könyhullatással, itt-ott egy kis viharral tálalán, — de végül mégis csak megnyugtató, mindenkit kielégítő befejezéssel. Istenem, micsoda jólesés is az ma, a gép, a villamos, az igába fogott, lenyüggött természeti erők korszakában, a hírlaptudósítások kis ablakán át pár percre bepislantani egy rég elfelejtett műfajra, hol allanzspárókás, fodrozott tinesű urak, suhogó rokokós, rózsaszínű hölgyek megnőtt-lépésben járnak a spádés hopmester alázatos hajlongása közt.

Nem, mi nem hiszünk a hercegek s hercegnők szerelmi regényei körül kifejlődött bonyodalmak komolyságában. Nem mindent elcsöpő hatalmas viharok, mindent elemészt, lobogó lángu szenvedélyek ezek, hanem alázatos, békés, türelmes megalkuvások. Renunziációk, lemondó nyilatkozatok, apanázsok kikötése körül folyik a harc legelsősorban; de az is simán, óvatosan, alázatosan. Nincs itt szó holmi önfeláldozó lelkiüskéről, kemény, szókimondó állásfoglalásról, megalkuvást nem tűrő határozottságról. Nem, itt minden a cerimoniai óvatos, pontos betartásával történik, — még talán a szívek is a hopmester dirigáló botjának ütemére dobognak.

Ezért nem látjuk mi a szerelem diadalát. Cuber Berta regényében sem. Sablonos és már megszokott formák szerint lebonyolódó regény ez, amelyben talán csak az lett volna a meglepő, ha nem ilyenképpen oldódik meg. Naiv lelkek talán így is a mindenható, minden akadályt legyőző szerelem diadalát láthatják a legújabb főhercegi idillben, a mi véleményünk szerint csupán ez alkalommal is az etikett diadalmaskodott a szerelem fölött.

Igy semmiképpen sem találjuk megnyugtatónak a szerelmi regény befejezését. Nem pedig azért, mert attól tartunk, hogy e befejezés még nem végleges. Ahol nem a férj emeli magához feleségét, hanem ő ereszkedik le feleségéhez és annak családjához, mindig fekete árnyékként ott lebeg a hozott nagy áldozat emléke. És szomorú tapasztalataink vannak már arra, hogy ez az árny végül a házastársak közé ékelődik, keserves kalváriává változtatva mindkettőjük életét.

ÉHINSÉG Hercegovinában

Forrong a lakosság Megvert képviselők

Kerülő uton, a fekete kabinet módjára cenzurázó bosnyák katonai postá megkerülésével kaptuk a szenzációs hírt, hogy Hercegovinában, különösen annak északi és keleti járásában minden képzeltet felülmúló éhinség van terjedőben. A nyomorúság oka legelsősorban az, hogy az idei termést a kedvezőtlen időjárás szinte teljesen tönkresilányította. Hercegovina még kedvező terméssel esztendőben is behozatalra szorul, most azonban, hogy az átlagosnál is csekélyebb volt a termés, leírhatatlan nyomor ütött tányát a hercegovinai hegyek között. Hozzájárul a nyomor fokozásához a száj- és körömfájás, mely a haszonállatok számát megtizedelte a betegségen tüesett, elcsinyult szarvasmarha táplálására pedig se leghelő, se takarmány nincsen. Különösen rettenetes a helyzet a bíleki és travnik kerületben, hol a nép már a kereskedők raktárait és a gazdag bérek hombarait fosztogatja.

A nagy nyomorúság valódi forradalmat kelt a lakosság között. Szerb és montenegrói ügynökök járják be az inséges vidéket és mindenütt elégtelenséget szítanak a svábák uralma ellen. Azt a mendemondát terjesztik, hogy a svábak szándékosan hagyják elveszni a szerb parasztokat, mert magyarokat akarnak helyükbe telepíteni. Az az indulencia, melyvel a bosnyák országos kormány a nyomorba jutott lakosság iránt viseltetik, igen alkalmas arra, hogy e híresztelésnek a valószínűség látszatát adja.

A lakosság, mely eleinte az országos kormány és főként a tartománygyűlés jóakaratu segítségében bizakodott, ma már a legnagyobb ellenszenvvel van ellátva ezek iránt. A múlt hó folyamán egymásután tartottak gyűléseket mind

minden nagyobb községben; petíciót petíció után küldtek szábornak, országos kormánynak, közös pénzügyminiszternek, sőt két felségfolyamodványt is intéztek már a kabinétróda felé, melyekben megindítóan sötét színekkel esestettk a rájuk várakozó inséget, anélkül, hogy egyetlen biztató szót vagy ígéretet kaptak volna.

A nép elkésereése oly nagy, hogy az erőszakos eszközöktől sem riadnak vissza, csak hogy mennél hangosabban adhasanak kifejezést az elkésereedésnek. Haragjukat főként képviselőikkel éreztetik, kiknek egymásután küldik be bizalmatlansági nyilatkozataikat, sőt két-öt, Borsicz Risztót és Simics Ljubot követő hó 25-én, mikor beszámolójukat meg akarták tartani, tetteleg inzultálták is. Csakis a készenlében volt csendőrség akadályozta meg a nagyobb vérontást, mely őt választót. Jaftanesics Pavlet, Csuries Gyurót, Ilbratics Vasilyt és még két társukat börtönbe vetett. Noha ma már újabb katonai csapatokkal szállták meg az inséges vidéket, már sem valószínű, hogy a rend helyreálljon. A lakosság folyó hó 31-ére Bilekbe nagygyűlést hívott össze és felő, hogy ez alkalommal nagyszabású zavargásokra kerül sor. A gyűlésen egyébként — a rendőrség terve szerint — deputációt fognak szervezni, mely egyenest Bécsbe utaznék, hogy kihallgatáson megjelenjen az uralkodó előtt, bemutassa azt a korpával és fűrészparral sült kenyeret, mely ma harmincezer hercegovinai egyedüli elesége

A memorandum, melyet ugyanez alkalommal fognak elfogadni, közmunkák azonnali megkezdését, a töméntelen katona elszállítását, ingyen tengeri és belföldi sűrűs kiutalását és vágott szerb hus behozatalát kéri, mint a nyo-

morúság megszüntetésére egyedül alkalmas intézkedéseket. Különösen a nagyszámú katonaságban látják nemcsak az inséges vidéken, de egész Boszniában is a megélhetési viszonyok rosszabbodásának okát; a legénység élelmeszer- és a tisztikar lakásszükségelete oly nagy, hogy azt csak az autochton lakosság rovására lehet kielégíteni.

Hogy ily körülmények között nem dühöng valami túlnagy lelkesedés az új uralom iránt a hercegovai körében, azt talán fölösleges is bővebben fejtegetnünk.

Megkinzott földbirtokos

Az ügyész ur tévedett

— Saját tudósítónktól. —

A horvátországi jogszolgáltatásra szomorúan jellemző eset történt a napokban a korenjei törvényszéken. Kalember Stevo földbirtokos éjnek idején zörgette ki a csendőrség lakásából és bilinesre verve, kísérte be a törvényszéki fogházba. A földbirtokos neje, ki csak pár napja anya, a váratlan eset folytán oly súlyos ideggyengeséget szenvedett, hogy kezelőorvosai szerint alig nyeri már vissza valaha egészségét. Kalember 2 napig tartották fogságban, anélkül, hogy közölték volna vele, mi címen történt letartóztatása. Felesége megbízottját az ügyész kiperanosolta helyiségéből és mikor az később ügyvéddel tért vissza, annak is annyi felvilágosítást adott, hogy Kalember ellen felségárulás címén indult meg az eljárás. Csak harmadnapra hallgatták ki a rettenetesen megviselt embert, ki semmiféle felségárulásról nem tudott és így csupán az általános kérdésekre válaszolt. A vizsgáló bíró, Kazumovics dr. erre, ahelyett, hogy az aktákat előkereste volna, rendbirsággal sújtotta a földbirtokost azon a címen, hogy konokul szembehelyezkedik a bíróság intézkedéseinek és a valószínű megtagadásával gunyt üz a bíróságból. Csak amikor a hatórára szóló figyelmi büntetést el-

szenvedte a terhelt, tartotta érdekesnek a horvát bíró betekinteni az aktákba, melyekből azonnal kiderült, hogy csak tévesen került egy felségárulási bűnper köpménye föléjük, ennek azonban semmi köze sincs Kalemberhez. Az iratesomó belseje ugyanis ép annak a pernek iratait foglalta magában, melyben Kalember volt a főjelentő *Ibler Janko* szerkesztő ellen, kit sajtó útján elkövetett rágalmazással vádolt. Mindazonáltal a bíró kijelentette, hogy egyszerű elvállalt álláspontján mit sem változtathat, mert a bíróság nem tévedhet és a földbirtokost folytatólag is terheliként hallgatta ki. Annyit azonban megtett, — szerinte szíveségből, — hogy Kalembert kihallgatás után hazabocsátotta. Az eset természetesen egész Horvátországban kínos seznációt kelt és hir szerint a magyar képviselőházban is interpelláció tárgyává teszik.

Uj eredeti orvosi elvekről szól egy nemrég megjelent zamatos magyarsággal megírt könyv, melyben mélyreható új irányelvekről van szó. Az egész orvosi tudomány két évtized óta roppant változásokon megy keresztül. A betegségek eredetéről új elvek képződtek és ennek alapján a gyógykezelések módja is átalakult. Ezen könyv címe: a „Vérnyógyítás és akinek rendelőtintézte Budapest, V., Váci-körút 18 alatt van. A könyv ára eredményei”. Szerzője dr. Kovács J. fővárosi orvos, a vérnyógyítás megalapítója, riszes vászonkötésben 1 K. Kapható minden könyvkereskedésben s a szerzőnél.

Ne essen kétségbe

ha szeplos, borkitteses, rancos, vagy nem ádo az aron, ha korpás, tönk, vagy hullik a haja, hanem hozassa meg a Csorba-féle

- Orgona krémet . 1.— kor.
- Orgona pudert . 1.— kor.
- Orgona szappant 1.— kor.
- Orgona hajvizet . 1.20 kor.
- Orgona hajmosóport 60 fill.

mindenkéi bámulni fogja szépségét. Kapható minden gyógyszerárban s az egyedüli készítőnél Csorba János gyógytárában Kecskeméten

Magyar Tanügyi Intézet

VII., Rottenbiller-utca 5/a.

Felelősséggel előkészít

Magántanulókat

magánvizsgálatokra, érettségire, egyéves önkéntességre

Könyvtiteli- és levelező-tanfolyam. :: Gyorsiró iskola. :: Gépiró-iskola.

Köhögés, rekedtség, számarhurut, asztma, tüdővész (heptika) ellen egyedüli biztos szer a

Szabolesi

tüdő- és mellszörp
1 üveg ára 1 Kor. 60 fill.

Megrendelhető: **LÁNYI gyógyszer-tár Nyiregyháza**, aki 5 üveget bérmentve küld.

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabban eszközi

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vogytisztító- és ruhafestő-gyára

KASSÁN.

Képviseltek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

Nézd meg a lányát s vedd el az anyját

Utófürdői idill

Még nyár közepén kezdődött. Tusnád-fürdőn nyaralt a hétvármegyében szépségéről és műveltségéről híres Varjass-család. Özvegyasszony két gyönyörűes liliomszállal: Margittal és Bözsikével.

A három között azonban a szakértők szerint özvegy Varjass Károlyné volt a legszebb. A kinyitott rózsapompázatos színeivel csillogott a karesu természetű, harmatos arcú asszony. Éjjel-hajában a belé tűzött lángvörös rózsakacéran villogott a férfiak felé és sok tüzes pillantásnak volt a gyönyörű özvegyasszony egész nyaralásuk alkalmából kitéve.

Tusnád-fürdő aranyifjúsága, no meg talán az ifjúságot meghaladtak is a mesébe való háromlevelű löhere körül rajzott. Azokat vették körül szüntelenül, azok sarkába szegődtek s mint az árnyék jártak utánuk, bárhova is mentek.

Az ő asztaluk volt a legvidámabb, nekik huzta a legszebb nótákat a cigány, az ő társaságukban fogyott a legtöbb pezsgő, még hozzá francia. A mulatságokon a Varjassékát táncoltatták ki ruháikból, úgy hogy tiszta rongyokban mentek reggelfelé haza szállóbeli lakásukra. A legtöbb éjjeli zene az ő ablakaik alatt hangzott el, szóval Tusnád-fürdő uralkodó királynői e nyáron Varjassék voltak.

Társaságukban annyi komoly férfiú forgolódott, hogy a társaság bizonyosra vette, hogy mind a három Varjass még ez évben főkötté alá jut. A szép és vig özvegy ugyan váltig hangoztatta, hogy ő nem megy még egyszer férjhez, de a hozzáértők, szeme tüzes pillantásából, egy-egy forró kézzorításából könnyen megállapították, hogy az asszony, azokhoz a „race-asszonyok”-hoz tartozik, kiknél a házasság intézménye elengedhetetlen életszükséglet.

De hát, ha a szép asszony úgy tartotta, hogy ő nem megy még egyszer az oltár elébe, hát — uramfia — el kellett hinni ezt neki.

Annál hevesebben, annál tüzebben

udvaroltak a pályázók a szép asszonynak.

A lányoknál az már egészen más volt. Azok bizony nem hajtogatták az anyakönyvvezető elleni ellenszenvüket, sőt bátran megmondották minden egyes udvarlójuknak, hogy legőbb vágyuk a családi tűzhely melegenél sütkérezni s nem irtóznának egy-egy angolra nyírt bajuszt akár naphosszat is esőközelni — természetesen a törvényes sanelio után.

Dr. Vermes miniszteri segédükár udvarolt legkitartóbban az idősebbik Varjass lánynak, Margitnak, vagy a hogy ők nevezték, Mancinak, vagy a hogy ők elitött a családi típusból, amelynyiben dacára holló fürteinek és szikrázó fekete szemének, szentimentális hajlamokat árukt el. Izen szeretett holdvilágos esteiken sétálni a parkban s álmodozni olyan témák felett, melyek a mult század embereit izgatták.

Dr. Vermes nem hiába legyeskedett Mancik körül. Az ábrándos lányka csak-hannar megköszönte, majd megszerette az udvarlásban kitartó focalmazót s a fürdő közönsége, már holt bizonyosra, vagy ahogy ott a pesti esirkefogó-nyelvet utánozva „egész tutira” vették, hogy dr. Vermes eljegyzi Varjass Mancikát.

Elmult a nyár.

A fürdővendégek rendre-sorra elszállingóztak. A fákról lassan leperdültek az elszáradt levelek. S a sárga avar csikorogva rítt fel az emberek léptei alatt.

Varjassék azonban híven kitartottak. Még egyetlen komoly nyilatkozat sem történt tudniillik. Az okos Varjass mama pedig szeretett volna holmi rendet teremteni a szerelem terén.

De hát az ilyosmit erőltetni nem lehet, csak legfőljebb finoman, előkelően forszirozni. S a szép özvegy egy szép szeptemberi estén pengelni kezdte, még pedig erősebben az ismert akkordokat. A muló nyárról, szeles-hüvös időről, majd a csikorgó térről, amikor a meleg családi tűzhely megfízethetetlen, no meg egy odaadó, takaros feleség sem

Gyomorbaj nincs többé!

A szabadalmazott kakukfű keserű háziszser néhány napi használat után teljesen megszünteti a különféle gyomorbajokat. Hirtelen rosszullet és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Kapható mindenütt. (Főraktár: Török József gyógyszer-tár, Budapest, Király-utca 12.) Árak: kis üveg 80 fill., nagy 2 kor. Vidékre 6 kis vagy 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik. — Óvakodjunk utánzatoktól.

Készíti:

HANKOVSKY IMRE, GÖDÖLLŐ

megvetendő, ki vigyáz férjencouram holmijára s egészségére.

A sok pengetés végre visszhangra talált s dr. Vermes nyilatkozott. Ám rettetes meglepetésre, nem Mancika kezéért könyörgött, hanem a Variass mama forró kacójáért esengett.

Hatalmas tabló! Mancika vérpiros arccal menekült szobájába, az okos Varjassné pedig úgy gondolta, hogy kár lenne a kedves, szimpátikus dr. Vermest végleg elveszteni s hogy mégis a családban maradjon, hát — talán kellett lenni — igent mondott.

Azóta már az esküvőt is megtartották s valahonnan a francia Riviéráról küldték a sok aniztot ismerősöknek, az immár tulboldog ifjú házaspár.

A fővárosnak egyik legfontosabb egészségügyi intézménye dr. Batizfalvy István, egyt. tanár, Pest vármegyei főorvosának az operatív és műfogászat specialistájának Fogorvosi Intézete (Károly-körút 3.). A főváros ezen joggal egyedülének mondható llynemű intézménye, melyet a v. k. miniszterium is elismerésével tüntetett ki, évtizedeken keresztül száz és százezer fogbetegséget sikeresen kezel. — Reggel 8-tól este 7-ig nyújtanak biztos és a legújabb villany átszűrődései módszer alkalmazásával teljesen fájdalomtalan segélyt a fogfájás kínos betegsége által gyötörtetteknek. Foghuzások altatásban is. Az intézetben a legjobb rendszerű műfogópótlások készülnek, melyek a valódiaktól meg nem különböztethetők és úgy beszédre, mind rágásra teljesen alkalmasak és minden kellemetlenség nélkül helyzetnek be, teljes jótállás mellett. Lévelekre válasz. Vidékiek fél nap alatt megkapják műfogaikat.

Békéssy Róza és tsa

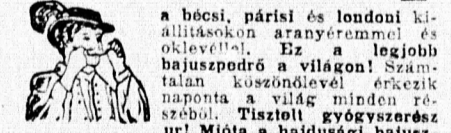
szappangyára, Debrecenben

Ajánlja minden fajta mosó- és pipere szappanait. A D. E. M. K. E. gyorsmosószappant, melynek fokozott mosó és fehéritő képessége felülmul minden más gyártmányt.

5 kgos postacsomagban is szállítjuk. Árjegyzéket kívánatra küldünk.

A híres Hajdusági bajuszpedrőt

— Védjegy. —

Csakis a híres hajdusági bajuszpedrővel szép a bajusz. Splényi Ödön, Kapható minden gyógyszerárban vagy drogériában, vagy készíti

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél, DEBRECEN 4.

Egy doboz 50 fillér.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!

Dr. Erős Vilmos

országosan elismert jogisemináriuma (Dohány-utca 78. sz. Telefon 118-57.) meglepő sikerrel készít elő

ügyvédi, bírói vizsgákra, az összes jogi szigorlatokra és alapvizsgákra

Legjobb és legmeghizhatóbb gazdasági és konyhakerti magvak Kállai Sándor és Fia cégnél szerezhetők be. — Iroda és raktár: Budapest, VI., Király-utca 14

A cseléd ügy

foglalkoztatja most leginkább a városi embereket. Mert közel esik november elseje. És november elsején nemcsak Mindenszentek napja van, hanem a cselédek napja is s még az egyikünneplünk, a másikon boszankodunk, s egész napunk sőt egész hetünk vagy hónapunk el van rontva, mert a cselédnap egészen kikökönt a mindennapi, rendes kerékvágásukból. E napon van ugyanis a helycsere, a cselédvándorlás. A régi cselédnek elbocsátása, ujnak a felfogadása. Ez bizony nagyon nehéz probléma s megoldása nagy terhet ró a gondoktól amúgy is túlterhelt vállainkra. Az elmenőt ismerjük, arról tudjuk, hogy rossz volt, vagy kevésbé jó, de azt újról még semmit sem tudunk, azt még meg nem ismerjük. S ez a bizonytalanság foglalja le most egész gondolatvilágunkat.

Ha ma megkérjük akár melyik városi családapát, hogy mit tart égetőbb és fontosabb dolognak a katonai javaslatokat, az önnálló vámterületet vagy pedig a városi cselédkérdést, akkor a megkérdezett úr tekintet nélkül, hogy miniszteri tanácsos-e, vagy adótiszt, öreg vagy fiatal, habozás nélkül azt fogja felelni, hogy a cselédkérdés legfontosabb. Cseléd nem kapható semmi áron, a legszelejtesebb mindenés is ritka havi 15—25 koronáért, ami pedig van, azt akarattal tönkre silányítja a mai cseléd közvetítő szervezet, melynek a cseléd hiány miatt az az egyedüli existenciája, hogy rábeszéli a cselédet, hogy négy héten belül mondjon fel, vagy mondasson fel az asszonyának.

Igy hozzájuk a közvetítő díjhoz minden cseléd után minden hónapban. Láttunk a napokban egy jóra való parasztsorból való cselédet, aki első nap olyan hangon kezdett beszélgetni, hogy menten ki kellett dobní. Mikor megértette, hogy ő már reptül, egyszerre alázatos hangon kezdett sunyiskodni: — „Kérem, kezeit csókolom, én nem tudtam, hogy itt mi a szokás.“ Tessék elképzelni, hogy mi mindent tudhat egy cseléd az asszonyáról, ha a mindenütt arroganciájáról, ismert városi típus-asszony eltűri a parasztsoru cseléd pimaszkodását De nem arról van itt szó, hanem arról, amit a rendőrségnek kellene tudnia, hogy a városi cse-

lédek nagy tömege nemcsak erkölcsileg elvetemedett, de bűnös is. Nemrég egy házban észrevették, hogy a leány viasz lenyomatot készít a kapuzárról. Igen helyesen a rendőrnök szoltak. A leány a rendőrségen azt valotta, hogy éjjel ki akart menni kedveséhez. A leányt szabadon engedték, kétheti fizetést kellett kiadni neki s könyvébe nem volt szabad beírni, hogy azért küldték el, mert alkulcsot akart készíteni a kapuhoz. A cselédkönyvek raktárszámmal hevernek közvetítőknél, a legjobb könyvvel jöhet hozánk bármiféle elvetemedett teremtés. Az utcán fegyveres rendőrt tartunk, kapunkba zárt teszünk, zsebünkben revolver s azalatt lakásunkat családunkat, vagyonunkat reábizzuk arra a vadidegenre, akinek személyazonosságát nem ellenőrzi senki. Jó volna ha a rendőrség razziával takarítaná ki a cseléd ruhába bujt elvetemedett női személyeket. A cselédkönyveket sorszámmal és fényképpel kellene ellátni s a közvetítői rendszert vagy reformálni, vagy beszűntetni. Így, a mai rend szerint fizethetünk bármi összeget a cselédeinknek, még sem lesz soha nyugalomunk a máris tűrhetetlen cselédmizéria még tűrhetlenebbé fog válni.

Forgács.

Egy versíró műhelyéből.

A rossz csak akkor érzi jól magát,
Ha nem csörögnek ördögláncai;
Gonosz tettekre nincs előtte gát,
De nem szeret gonosznak látszani.

A legfejlettebb emberek ma élnek;
A föld rögeinek és a csacska szélnek
Ezzel dicsekszik a hiú világ;
De a valódi vajmi mást regélnek
A piramisok és mumiák!
Elénk a gúla körül köre rakja;
A fáraó bebalzsamolt alakja
Tanúnk: az ember hajszálya se nőtt;
Erénye, büne, érce és salakja
Ilyen volt már sok ezredév előtt.
Hamvából öt parázs új lángra éled,
De míg világit, többet el nem érhet,
Amennyit el már a régmúltban ért;
Örökre egy a földi emberélet:
Halandók harca halhatatlansáért.

Hivságos férfi! balga gondolat,
Hogy nőszívet hódít a hódolat
Holott a nőnek tükre az csupán,
Amelyben kéjelegve bája
Kacéran önmagát csodálja

Az ész sugárik, az erő halad
A szellem útja végtelenbe vág;
De mennyi ember nyög kereszt alatt!
Kérges tenyér munkája szolgaság.
A néptömegnek sorsa ugyanaz:
Hajdan leverte zsarnok nyers erő;
Rabszija tűzi most ezer ravasz
Cselével a furfangos agyvelő,

Táncolj kőtelen, nyelj kést, rágj csepűt,

Pengess üres szót éles hárokon:
Megértene, tapsolnak mindenütt;
Dicsőit rengeteg szellemrokon.
De ha magasztos művet alkot elméd,
Fátyolba rejt a hangtalan magány
Nem lát ragyogni, ki hozzád közel lép,
A környezet meddő sivatagán.
Eloszlik életed, miként a pára,
A végtelenbe száll lelked sugára
De fénye majdan pár száz év után
Mint üstökös fog visszatérni tán.

Vármegyei közgyűlés.

Zólyomvármegye törvényhatósági bizottsága szombaton október 28-án tartotta Besztercebányán a vármegyházán rendes őszi közgyűlést, amelyen a távollévő Bátor Kürthy Lajos cs. és kir. kamarás főispán helyett Dr. Répási Mátyás alispán elnökölt.

A közgyűlés az elnök indítványára jegyzőkönyvileg örökítette meg Bodnár Antal volt gyetvai jegyző, bizottsági tag érdemeit. Megállapították a vármegye házi pénztárának jövő évi költségvetését 250,292 K szükséglettel, amiben már egy alügyészi, egy őrök és két díjnoki állás fedezete is megvan. A vármegyei árvaház jövő évi szükséglete 13710 K. Az egyes szükségletek fedezésére névszerinti szavazással másfél százalékos pótdó kivételét döntötték el. A felvidéki segítő akciónak vármegyénkre való kiterjesztéséért köszönő feliratot intéztek Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszterhez. Módosították a körjegyzői magánmunkálatok s a nyugdíj szabályzatát. Tudomásul vették az alispánnak szokásos jelentését vármegyénk közigazgatási állapotáról s a főispán által tartott számonkérő székéről. Ujhelyi Sándor főszolgabíró a VII. fizetési osztályba léptették elő. Tudomásul vették a virilistáknak jövő évi névjegyzékét s a zólyomlípcei, radványi és gyetvai kerületben megüresedett tagsági helyek betöltésére a választást november 16-ra tűzték ki s kiküldték az elnököket. Elhatározták, hogy a besztercebányai városi közkörház mellett dispenzért és tüdőbetegosztályt állítanak fel. A 300 koronányi tanulói ösztöndíj adományozása ügyében csak a folyó tanév végével fognak határozni. A Besztercebányán létesítendő fémipari szakiskola céljaira most 1000 koronát, ezenkívül évi 200 koronát, — s a branyiszkió menedékházra 100 koronát szavaztak meg.

A székesfőváros átiratára kimondotta, hogy szükségesnek tartja a sajtótörvény reformját. Heves vármegye átirata folytán feliratott intézette a közgyűlés a képviselőházhoz a 35 éves szolgálat érdekében. Megsemmisítették Besztercebánya városnak az alkaptányi állást megszüntető határozatát, intézkedtek több nyugdíj és segély ügyben, jóváhagyták több községi határozatot, szabályrendeletet és költségvetést. A közgyűlés déli félég órákor ért véget.

Friss hírek.

Dr. Radnai Farkas megyéspüspökünk elfogadta a november hó elején a fővárosban tartandó országos kongregációs nagygyűlés védnökségét.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Dr. Jelenik Arpád helybeli pénzügyi fogalmazó gyakornokot a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóságához végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Előléptetés. Ö Felsége a király a pénzügyminiszter előterjesztésére Stempel Gyula besztercebányai m. kir. bányakapitányt a VII. fizetési osztályba nevezte ki.

Lemondott tanárok. A helybeli kir. kat. főgimnáziumhoz helyettesül kinevezett Friesz Endre és dr. Mikó László okleveles tanárok nem fogadták el a helyettes tanári megbízásukat.

Hivatalvizsgálatok. Bátor Kürthy Lajos cs. és kir. kamarás főispán György Henrik m. kir. belügyminiszteri főszámtanácsos és Katrinszky János m. kir. belügyminiszteri számellenőr közreműködésével kedden, október 24-én vizsgálta meg Besztercebánya város pénz és vagyonkezelését. Másnap, szerdán Zólyomban végeztek ugyanily vizsgálatot Homma Lipót besztercebányai m. kir. pénzügyi számvizsgáló közreműködésével A vizsgálatok mindent rendben találtak.

Tisztújítás. A lemondás folytán megüresedett számtisztai állás betöltése céljából Besztercebánya sz. kir. város képviselőtestülete november hó 7-én dr. Répási Mátyás alispán elnöklei alatt tisztújító ülést tart. Egyedüli pályázó Szilárd Béla s így megválasztása biztosra vehető.

Közgyűlés. Az „Erdészeti és vadászati Altisztek Országos Szövetsége“ 1911. évi december hó 8-án pénteken délelőtt 10 órákor Besztercebányán, a katolikus legényegyesület nagytermében, I. évi rendes közgyűlését tartja. A közgyűlés tárgyai: 1.) Jelentés az alapszabályok módosításáról s a szövetség eddigi működéséről. 2. „Az Erdészet“ átvétele, megállapítás a szerkesztővel és a nyomdával. 3. Számadás a szövetség 1911. évi pénzforgalmáról. 4. A jövő évi költségvetés megállapítása. 5. Egy választmányi tagnak és a könyvtárosnak választása. 6. A jövő évi közgyűlés helyének kijelölése. 7. Esetleges s az elnökségnél a közgyűlés előtt legalább három héttel bejelentett indítványok. A közgyűlés után társasbéd lesz Szász István éttermében.

Elementek a színészek. Szabó Ferenc derék társulata befejezte hat heti, legkevésbé fényes szezonját városunkban s pénteken már el is utazott sok keserű csalódással gazdagodva — Nagyszombatra. A színiévad nagy sikertelensége újabb memento arra nézve, hogy a város, oldja meg az új színház ügyét mielőbb ha azt akarja, hogy a jövőben ellátogasson ide valami társulat.

Kettős esküvő folyt le tegnap Garamsálfalván. Spissák Péter és neje Petrovits Mária ottani molnár és birtokos leányait: Annát és Ceciliát vezette oltárhoz Kellner János Zólyomból és Raffay János Szelcséről. Az esketést Zsembery József szelcsei plébános végezte.

Lopás. A múlt hét szerdáról csütörtökre virradó éjjelen Kohn Jakab és fiai helybeli gőzfűrészbérlő gyártelepén levő gépház alatti raktárból ismeretlen tettesek két darab géphajtó szíjat loptak el. A szíjak 13 méter

4.

hosszuak s az egyik 20, a másik 18 cm. széles. A károsult cég a tolvajok kézrekerítőjét s a szíjak megtalálóját 200 korona jutalomban fogja részesíteni. — Ugyancsak a múlt hét szerda éjjelén Szpevák János helybeli lakos Domb-utcai házában udvarából egy tömött libát és két csirkét loptak el. A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

Tanfolyam. A kereskedelmi miniszter megbízásából a technológiai iparműzeum igazgatósága Besztercebányán iparos mesterek és segédek részére szabadkézi rajzból számtanból és kalkulációból tanfolyamot rendez, mely november elsejétől március végéig fog tartani. A tanfolyam díjmentes, csak 2 korona beiratási díj fizetendő.

Köszénkutató. A rimamurány-salgótarjáni köszénbánya részvény társaság Breznóbánya határában köszönt kutat. A múlt héten Kovácsy István főmérnök Breznóbányára érkezett, hogy a viszonyokat tanulmányozza.

Iparkamarai közgyűlés. A helybeli kereskedelmi és iparkamara szombaton délután tartotta Flittner Károly elnöklésével rendes negyedévi közgyűlését, amely a többi közt foglalkozott városunknak a szabad közlekedés biztosításáról alkotott szabályrendeletével.

Erdőhivatali székházak építése. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy mivel úgy szolgálati, mint pénzügyi szempontból kívánatosnak mutatkozik az erdőhivatalok részére külön hivatali helyiségek építése, Besztercebányán és Susákon erdőhivatali székházakat épített. Besztercebányán eddig az úgynevezett „Kamara-épület”-ben volt elhelyezve az erdőhivatal s mivel az épület földszinti kapurésze egyúttal utca átjáró a vasúti állomás felé, a kincstár és a város régóta tárgyaltak ebben a kérdésben hogy a forgalom emelkedése következtében mint lehetne az egyre növekvő mizériákon segíteni. A miniszter úgy határozott, hogy a székház mostani központi fekvése megmarad a várossal történt megállapodás alapján a közlekedés igényeinek kellő tekintetbevételével fog az újraépítés történni.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ujj György alsótörökai állami elemi iskolai

tanítót, lapunk munkatársát a hontvármegyei kir. tanfelügyelőséghez eddigi minőségében szolgálat tételre rendelte.

Városi közgyűlés. Besztercebánya város képviselő testülete november 7-én d. e. 10 órakor tisztújító, utána rendes őszi közgyűlést tart.

Pártvacsoara. A helybeli Nemzeti Munkapárt szombaton, november 4-én a Hungária éttermében pártvacsorát rendez.

Útvizsgálat. Dicsőfi Kálmán műszaki főtanácsos a múlt héten vizsgálta meg a beruházási kölcsön terhére vármegyénkben folyó útépítkezéseket.

Hivatalvizsgálat. Péch Béla m. kir. földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos a múlt héten vizsgálta meg a helybeli m. kir. kulturmérnöki hivatal működését.

Nemesség átruházás. Őfelsége a király megengedette, hogy Gesell Sándor nyug. főbányatanácsos nemességét terebesfejérpataki előnévvel és címe rének használásával fogadott fiára: Gesell-Payer Endrére ruházhassa át.

Elöléptetés. A pénzügyminiszter Illés Emil helybeli m. kir. pénzügyi segédtitkár titkárrá nevezte ki.

Plébánosi vizsga. A múlt héten városunkban Félix Béla ruttkai, Ficzél Ignác helybeli, Kallina János korponai és Kossányi Géza újbányai segédlelkész letette a szokásos plébánosi vizsgálatot.

Szabad liceum. A szabadliceumi előadások bizottsága a múlt héten, Bakó István főgimnáziumi helyettes igazgató elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy a tél folyamán 12 előadást fog tartani.

Árverés. A besztercebányai takarékpénztár a nála elzálogosított, de idejekorán ki nem váltott zálogtárgyakat szombaton délután fogja Jeszenszky Sándor kir. közjegyző közbenjöttével elárverezni.

Virág kiállítás Losonczon. Losonczon november 12-én országos virágkiállítás nyílik meg, amely iránt nagy az érdeklődés.

HIRDETÉSEKET
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

BARTÁK JÁNOS

FÉRFI-SZABÓ

BESZTERCEBÁNYA, KOSSUTH L. U. 33.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy műhelyemet november hó 1-től Kossuth Lajos utca 33. számú házba (Bothár Emil féle ház) helyezem át. — Jóhírű cégemet ezuttal is szives pártfogásába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Barták János, férfi-szabó.

„Kristály”

Miskolczi Vegytisztító, Ruhafestő és Gőzmosógyár Besztercebányai Fiókja

Elfogad

férfi és női felsőruhákat, szőrméket vegytisztításra és műfestésre, jutányosan.

Mosásra

gallérokat darabonként 5 fillérért, kézelőket páronként 10 fillér leszállított árral.

A legpontosabb kiszolgálást biztosítja a mélyen tisztelt közönségnek!

Előkelő hazai biztosító társaság népagazata részére

üzletszerzőt és díjbeszedőt keres

fix fizetés mellett azonnali felvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Otsó árak!

Előzékeny kiszolgálás!

Értesítés!

Van szerenesénk szives tudomására adni, hogy Zólyomlipcsén, Holéci János házában (ezelőtt Kreisler ház) a mai igényeknek megfelelően

bútorraktárt nyitottunk.

Raktáron tartunk saját készítésű bútorokat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, s azokat a lehető legjutányosabb áron szolgáljuk ki tisztelt vevőinknek.

Továbbá raktárunkon tartunk még fa és érczkoporsókat és az összes temetkezési cikkeket!

Részünkről mindenkor odahatunk, hogy jóminőségű áruinkkal valamint pontos kiszolgálásunkkal megelégedését kiérdemeljük.

Ajánljuk magunkat s vagyunk

Zólyomlipcsén, 1911. augusztus hó

kiváló tisztelettel

Polóny és Korónyi,
asztalos mesterek, bútorraktár
és temetkezési vállalat.

Szálka János

első felsőmagyarországi villanyerőre berendezett borotva homorú műkőszőrüldéje

Besztercebányán. 8-13

Nagy választék mindennemű zseb- és konyhakésekben és konyhabárdokban, valamint borotvák, önműködő borotvák s különféle ollókban, úgyszintén borotva fenőkövek és szíjjak, hús-vágógépek, haj-, ló-, juh- és kutyanyírógépek, pároskések és kanalakban!

Az elősorolt cikkeknek javítását gyorsan és pontosan eszközölöm!

Caesar leánya

— Fantazmagória —

Róma és az imperium fénykorában vagyunk. Mindenki csak a latin nép dicsőségét zengi és a legyőzöttek tömjénfüstje, melylyel a hódítóknak áldoznak, egész a mennyboltig hat.

A diadalok, melyeket a rómaiak szakadatlanul aratnak, esztét észi Rómának és leirhatatlan orgiák szennyezik be a dicső vezérek hősi babérokörűit.

A Caesarok kegyetlenül fényes és mégis visszataszító uralma, a keresztény martirok hatalmas kora ez.

Meghalni a hitért a szent jelynyen, üdvözülni az egy igaz eszméért, ez a kifejező és jellemző tulajdona e korszaknak.

... A kereszték hosszú sora vonul el szemek előtt és minden keresztien egy véres apostol, ki jajszó nélkül, megadásal türi a földi kinokat, a mennybéli üdvösségért.

... A cirkusz porondján véres látványokért és izgalmakat szomjuhozó nép előtt naponta játszódnak le a vérfagyasztó tragédiák és az égő kereszték sötét füstje, a szétmancogolt emberi huscáfatok fojtogató büze homályosítja el e glóriás korszak légkörét.

... A Caesar palotája csendes. Az óriási kert rácszatáról tündéres fényben vetődik vissza a hold ezüst sugára. A szagos olaj- és magnólia-fák bódító illatot árasztanak, a langyos szellő megszűnően egy-egy orgiából kicsapó lant szavát ringatja felénk.

Minden kéjt, izgalmat lehel magából.

A sejtelmes csendet halk léptek nesze veri fel. Egy fehér alak sűrű fátyolba burkoltan suhan ki a palota kis kapuján s hátra se tekintve, sietve halad a kert rácszatára felé.

Egy pillanat és eltűnik a mindent eltakaró sűrű fák rejtekében.

A kert egy kéjlaka előtt félénken megáll, majd belép. Erős karok fonják át hirtelen, s a fehér

alak mint gyenge folyondár fonódik a várakozó ifju keblére.

— Philis, oh aranyos Philis, hát mégis eljöttél — susogja az ifju. — Nem rettetget az ezernyi ezer veszély, mely bennünket fenyeget?

— A szerelem mindenért kárpótol. — bugja önfelédten a lány, míg hamvas arca pirban ég.

S aztán beszélnek minderről, mi őket érdekli, ezernyi ezer bohóságáról és boldogan, önfelédten eszesognak, mint két gondtalan madár.

Az idő mulik. Távol a Mens Aventinuson már aranyos pirban égnek a hajnal csökjától a villák hófehér falai és ők még mindig együtt vannak vakmerően, mire sem gondolva.

Végre megszólal Philis remegő hangja.

— Oh, távozz, Diomed! Vénus, a szerelmesek védőcsillaga már le-tűnőben, vigyázzunk, nehogy a felkelő nap áruló sugára együtt találjon bennünket.

S Diomed már indulni készült, midőn bucsucsókjuk édességét közeledő egyöntetű léptek nesze zavarta meg. A kéjlak előtt elhangzott a lépések zaja. A csapat megállt.

A két szerelmes halálsápadtan bámult egymásra. El vannak árulva.

Az ajtón kopogtattak. Servilius Atacer, a pretóriánusok parancsnoka szólt:

— Nyissátok fel, ti vakmerők, menedékhelyeteket.

Semmi felelet. — A két szerelmes összefonódva, megrettenve, mint két félénk özike tekintett a történéndők elé.

— Nyissátok ki az ajtót! — szólt ismét a pretóriánusvezér. — nincs menekvés számotokra, ti gazok, kik megszenstelenítettek a nagy cézár kéjlakát.

A durva hangokra sötét szégyempir öntötte el Phylis arcát és erőszakos rántással kiragadta magát Diomed karjai közül, felszakította a kéjlak ajtaját.

— A cézár leánya! — morajlott végig a katonák sorain.

— Igen, a cézár leánya — szólt már bátor, messze esengő hangon Phylis, — meglátom majd, ki merészeli kezét a cézár leányára emelni.

— Én — szólt, bár kissé alázatos hangon, Servilius Macer — s rögtön parancsot adott, hogy Phylis és Diomelet a caesar elé vezessék.

Az atriumban ült a caesar, az orgiák, melyekben naponta része volt, mely redőket szántottak homlokára. Szemöldökeit a harag kigyóvonalba vontá össze. Így várta leányát és Diomedet, a rab-szolgát.

Lesütött szemekkel lépett Phylis az atriumba. Arcát bő tunikájába rejté, míg vállait csukló zokogása

Abbazia

Léederer-pensio Habsburg és Gizzella-villával és a Park-szállodával. Gyönyörű fekvés, a kikötő és kurpark mellett. Teljes kényelem (lift, központi fűtés) stb. Polgári árak. Nyitra egész évben. Prospektus ingyen. Tulajdonos Léederer József.

remegette. — „Hitvány rabszolga, ki a caesar leányára merted vetni a szemedet, lakolni fogsz bátorságodért” — dörgé a haragos caesar. A nép cirkuszt kíván s tombol a vágytól ismét kéjelegni a szétmancogolt emberi áldozatokban. Te fogod a nép vágyát lehűteni.

Az aréna minden zuga telve volt látványosságra éhes közönséggel.

Mindenki tudta az elmés itéletet, mit a caesar a merész rabszolgára kimondott. Két ajtó szolgált az aréna köröndjébe. Az egyik ajtó mögött kiéhezett him oroslán lesett áldozatára. A másik ajtó mögött, Phylis vetélytársnője Pomponius leánya várakozott.

Az itélet így szólt: Diomed kiáll a porondra és szabadon választhat az ajtók közül. Ha azt nyitja fel, mely mögött az oroslán rejtőzik, az természetesen szétmancogolja. Ha ellenben a másikat találja választani, úgy a mögötte várakozó Pomponia hitvesévé lesz és élete meg van mentve. A tömegben halk moraj hullámszótt keresztül. Diomed kilépett az aréna. Most egyszerre mindenki a caesar páholya felé tekintett. Itt ült Phylis sápadt arccal, atyja, a caesar oldalán, míg szemei fásultan meredtek a cirkusz porondjára. Egész éjszaka nem hunyta le szemét. A féltékenység mardosó kígyói mancogolták, ha arra gondolt, hogy Diomed a leányt találna választani. Ha pedig feltűnt előtte az a jelenet, midőn a kiéhezett oroslán azt, akinek izzó ajkairól oly sok édes vallomást hallgatott sejtelmes éjeken, szemei előtt tépi szét, könybe lábbadt gyönyörű két szemé a fájdalomtól. — Ő tudta, hogy melyik ajtó mögött minő sors vár Diomedra, mert a cirkusz magistere nagy áron közölte vele, Diomed tudta ezt, mert meg volt győződve, hogy Phylis bármi áron, de kell okvetlenül, hogy kipuhatolja légyen ezen szörnű titkot.

A közönség sajnálkozva tekintett a teljesen megtört Phylisre, mert benne megszemélyesítve látták az örök szerelem áldozatát, ki e küzdelemben, mit a kegyetlen végzet elbűk szabott, az egyedüli biztos vesztes fél.

Diomed alázatosan hajította meg gyönyörű termetét a caesar páholya előtt, míg tüzes szemét köröleg Phylisre függeszté.

... És csakugyan... Phylis az egyik zárka felé intett.

Diomed a jelzett ajtót egy nehéz mozdulattal feltárta... és kilépett...

... A pergament tekercs, a melyről ezt az ósrégi históriát le-másoltam, e helyen szakadozott volt. Az egerék, kik egyetlen hű-séges olvasói voltak annak az el-hagyott könyvtárnak, melyben ezt a mohlepte, poros, iratesomót leltem, hogy az elragadtatásuknak kifejezést adjanak, tisztára kirá-gták ennek a szép és tanulságos his-tóriának a végét. S így én, aki sze-rény és gépies másolója voltam csupán e történetnek, kénytelen vagyok adós maradni a befejezés-sel. Én magam voltam a legkiván-csibb megtudni, hogy vajjon az oroslán, vagy Pomponia jött-e elő a zárkából, de akárhogy is erő-lköttem, az elragott pergament te-kercsből mit sem tudtam többet ki-betűzni.

Hogy tehát az érzelmek e harcá-ból melyik került ki győztesként: a szerelem avagy a féltékenység, örök rejtély fog maradni.

MEGNYILT A
Royal nagyszálloda
SZEGEDEN
80 szoba. Központi fűtés. —
Mindegyik szobában vízvezeték.
— A legnagyobb kényelem
TULAJDONOS:
DÁVID SÁNDOR

100%-kal olcsóbb mint bárhol,
300 szoba-

BUTOR

készen áll választásra a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, jótállás mellett adtuk el.

Varga Mihály és Társai
most: Kristóf-tér 8., I. emelet.
Előbb Károlyherceg-u. 2. Alapítva 1875-ben

Csemege szőlőt
muskotályljal keverve
legfinomabbat 5 kilós
posta-ládákban
3 korona utánvétellel küld
LÓRINCZY LÁSZLÓ gyógyszerész
BÉKÉSCSABÁN

5 évig ingyen

javított 15 éves esetén is a tö-ltem 14 napi próbára rendelt örökké fehér fém, rubinköves, hengerjárata vizhatlan, ke-csin, lóhaton, hideg, meleg-ben percre kiprobált, 2 fe-dell 9- K vagy 3 fedell 12- K azobrámat. Nem-tetszést kicserélem vagy a-pénzt visszafizetem. — Ar-jegyzéket ingyen küld.
Udvari János
magyar órásmester
Kunszentmiklós.

Miért használ minden ember
MEDIN
kőszvény-szeszt, mert ez az egyedüli szer a kőszvény biztos elmulasztására. A hála nyilatko-zatok százezrei bizonyítják, hogy a
„Medin“
kőszvény-szesznek mily kitűnő hatása van a leg-ldületebb és legeszkényesebb kőszvény és csusz-estekben. Ezek felfak véleménye szerint korszakot alkot, a csusz és kőszvény gyógyításában.
Ne mulassza el megpróbálni és rendeljen azonnal egy üveg
„Medin“
kőszvény-szeszt 1 kor. 80 filléért. Kapuato minden gyógyszerésztől és droguerit-ban. Ár 1 kor. 80 fillér. Használati utá-sítás a dobozban. Köszül Szent László gyó-gy-szertár vegyeszeti laboratoriuma Budapest, Rókk Szilárd-utca 28. Főraktárak: Török József gyógyszerésztára, Király-utca 12 és An-drásy-ut 28. Radanovits Testvérek Be-ros-utca 1. szám.

